

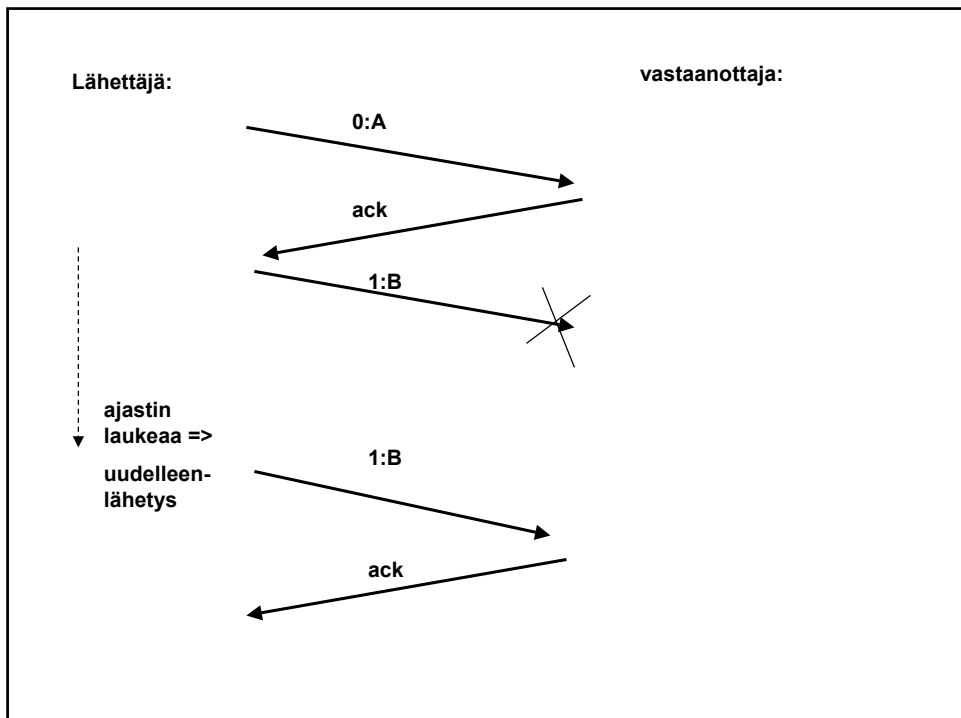
Monimutkaisempi “stop and wait” -protokolla

■ ajastin lähettäjälle

- jos kuittausta ei kuulu, sanoma lähetetään automaattisesti uudelleen
- kuittaus: ACK = ‘ok, lähetä seuraava’
- uudelleenlähetys synnyttää kaksoiskappaleita!

■ Sanomanumerointi

- jotta vastaanottaja tunnistaa kaksoiskappaleet
- Miten paljon numeroita tarvitaan?
 - » Numero vie tilaa sanomassa!

Stop and wait -protokollan suorituskyky

- **Esim. satelliittiyhteydellä**
 - 50 kbps, kiertoviive ~520 ms, sanoma 1000 bittiä
 - kanavan käyttöaste < 4%
- => lähetetään useita sanomia ja sitten vasta odotetaan kuittauksia
 - ideaali: lähetykset liukuhihnalla (pipeline)
 - lähetykset ja kuittaukset limittyvät
 - ei mitään odottelua
 - lähetyiskanava koko ajan käytössä
 - suorituskyky kasvaa

Liukuvan ikkunan protokolla

(Sliding Window)

- **Lähetysikkuna**
 - ikkunan koko
 - montako sanomaa saa korkeintaan olla kuittaamatta
 - järkevä koko riippuu yhteyden tyypistä ja vastaanottajan kapasiteetista
 - kiinteä koko /vaihteleva koko
 - sisältö = mitkä sanomat saa lähettää
 - sanomalla järjestysnumero
 - rajallinen, N bittiä => 2^N arvoa
 - numerot käytettävä järjestyksessä

- **Lähetäjä joutuu odottamaan vasta, kun kaikki ikkunan sanomat on lähetetty**
 - eli numerot käytetty
- **Kun kuittaus saapuu => ikkuna liukuu**
 - seuraavat numerot tulevat luvallisiksi
- **eli**
 - lähetäjä: tietyllä hetkellä sallittujen numeroiden joukko = lähetäjän ikkuna
 - mitkä sanomat saa lähettää “etukäteen” odottamatta kuittausta

- **Vastaanottajan ikkuna**
 - kullakin hetkellä sallittujen numeroiden joukko
 - mitä sanomia suostuu vastaanottamaan
 - **kuittaus muuttaa myös vastaanottajan ikkunan**
- **ikkuna pysäyttää sanomien lähetyksen**
 - seuraava sanomanumero ei ole lähetyksikkunassa
- **ikkuna estää sanoman vastaanoton**
 - saadun sanoman numero ei ole vastaanottoikkunassa

Kun ikkunan koko on 1

- **Aina vain yksi sanoma kuittaamattomana**
 - => One Bit Sliding Window -protokolla
 - ~ stop and wait -protokolla
- **sanomanumerot 0 ja 1 riittävät**
- **ACK-sanoma identifioi viimeksi vastaanotetun virheettömän sanoman**
 - jotta kuittausduplikaatti ei voi kuitata väärää sanomaa
 - ACK ilmoittaa joko
 - » seuraavaksi odotetun sanoman numeron
 - » viimeksi vastaanotetun sanoman numeron

- **Entä kun tapahtuu virhe?**
 - kaksi eri tapaa hoitaa
 1. **toisto virheestä lähtien (go back n) (tai paluu n:ään)**
 2. **valikoiva toisto (selective repeat)**

Toisto virheestä eli Paluu n:ään ('Go back n')

- **virheellisen sanoman havaittuaan**
 - vastaanottaja hylkää kaikkia sen jälkeiset sanomat eikä lähetä niistä kuittauksia
 - => sanomat hyväksytään vain oikeassa järjestyksessä
- **kun lähettäjä ei saa kuittauksia,**
 - sen lähetyksikkuna 'täyttyy'
 - eikä se voi enää lähettää
- **lähettäjän ajastimet laukeavat aikanaan ja**
 - virheellinen sanoma
 - sekä kaikki sen jälkeen lähetetyt sanomat lähetetään uudelleen
- **tehoton, jos paljon virheitä ja iso ikkuna**

Valikoiva toisto

- **vastaanottaja hyväksyy kaikki kelvolliset sanomat**
 - se kuittaa sanomat
 - puskuroi ne ja toimittaa eteenpäin oikeassa järjestyksessä
 - » tarvitaan puskuritilaa
- **lähettäjä ei saa kuittausta virheellisestä sanomasta**
 - ajastin laukeaa ja sanoma lähetetään uudelleen
 - lähettää uudelleen vain virheellisen sanoman
 - ikkuna liukuu nytkin tasaisesti
 - » yksi puuttuva kuittaus voi pysäyttää lähetyksen

Kuittaukset

■ ACK

- kumulatiivinen ACK
 - tähän saakka kaikki ok!
 - Go-Back N
- yksittäinen ACK
 - vain tämä ok!
 - Valikoiva toisto

■ NAK-kuittaus

- sanoma virheellinen tai puuttuu

Negatiiviset kuittaukset

■ NAK-kuittauksilla voidaan nopeuttaa uudelleenlähettämistä

- vastaanottaja ilmoittaa heti virheellisestä tai puuttuvasta kehyksestä
- ei ole tarpeen odottaa ajastimen laukeamista

■ hyödyllinen, jos kuittausten saapumisaika vaihtelee paljon

- ajastinta vaikea asettaa oikein

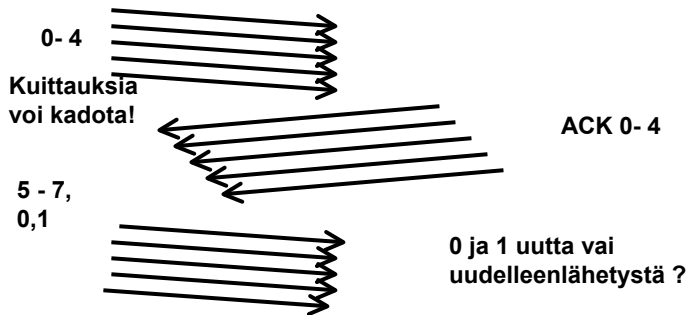
- **NAK-kuittaukset voivat aiheuttaa turhia uudelleenlähetystyksiä**
 - lähetys ja kuittaus menevät ristiin
- **NAK-kuittauksen katoaminen ei haittaa**
- **implisiittinen uudelleenlähetys**
 - ei NAK-kuittauksia
- **explisiittinen uudelleenlähetys**
 - käytetään NAK-kuittauksia

Ikkunankoko

- **Kun käytetty numeroavaruus on 0, 1, .. n ja eri numeroita siis käytettävissä n+1**
 - yleensä jokin kakkosen potenssi
 - » koska numerokentän koko k bittiä => käytössä 2^{**k} numeroa
- **ikkunan koko 'go back n':ssä voi olla korkeintaan n**
 - eli oltava ainakin yhtä pienempi kuin numeroavaruus
- **ikkunan koko valikoivassa toistossa voi olla korkeintaan $(n+1)/2$**
 - saa olla korkeintaan puolet numeroavaruudesta

Miksi?

Valikoiva toisto: ikkuna 5, numeroavaruus 8

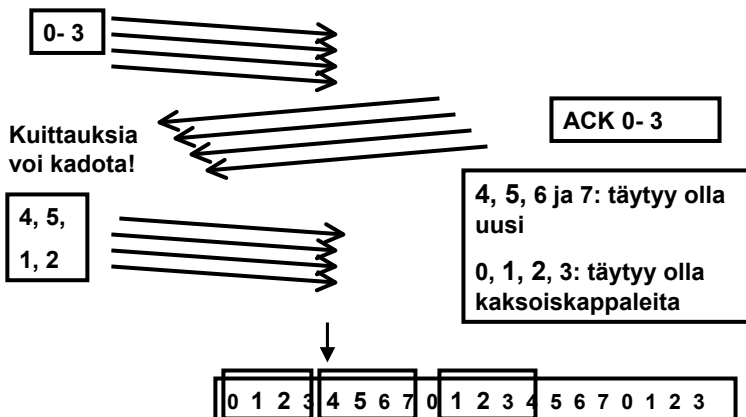

1/29/2003

45

Miksi?

Valikoiva toisto: ikkuna 4, numeroavaruus 8

1/29/2003

46

Kaksisuuntainen liikenne

- datakehys ja kuittauskehys
- kehyksessä sekä data että kuittaus
 - ‘piggybacking’
 - tehostaa lähetystä
- ongelma: kauanko kuittaja odottaa dataa ennen pelkän kuittauksen lähettämistä?

3.5. TCP-protokolla

- yhteyden muodostus ja purku
- luotettavan tavuvirran toteuttaminen
- vuonvalvonta
- siirron optimointi
- TCP-segmentti
- ruuhkan valvonta
- TCP-palvelun käyttö

Yhteyden muodostus ja purku TCP:ssä

- TCP käyttää yhteyden muodostamiseen ja purkuun ns. kolminkertaista kättelyä (three-way handshake)
 - välissä oleva verkko tekee yhteyden muodostamisen ja purun hankalaksi
 - viivästyneet sanomat => sanomille elinaika (max 3 minuuttia)
 - sanomien numeroinnista sopiminen
 - Kahden armeijan ongelma (two-army problem)
 - “hyökkään, jos olen varma, että sinäkin hyökkäät”
 - symmetrinen yhteyden purku = molemmat osapuolet tietävät, että toinenkin on varmasti purkanut yhteyden

1/29/2003

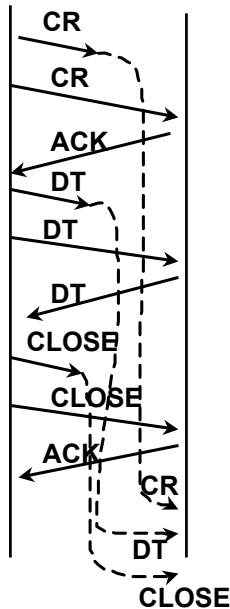
49

Yhteyden muodostus ruuhkaisessa verkossa

Jokainen paketti lähetetään kahteen kertaan

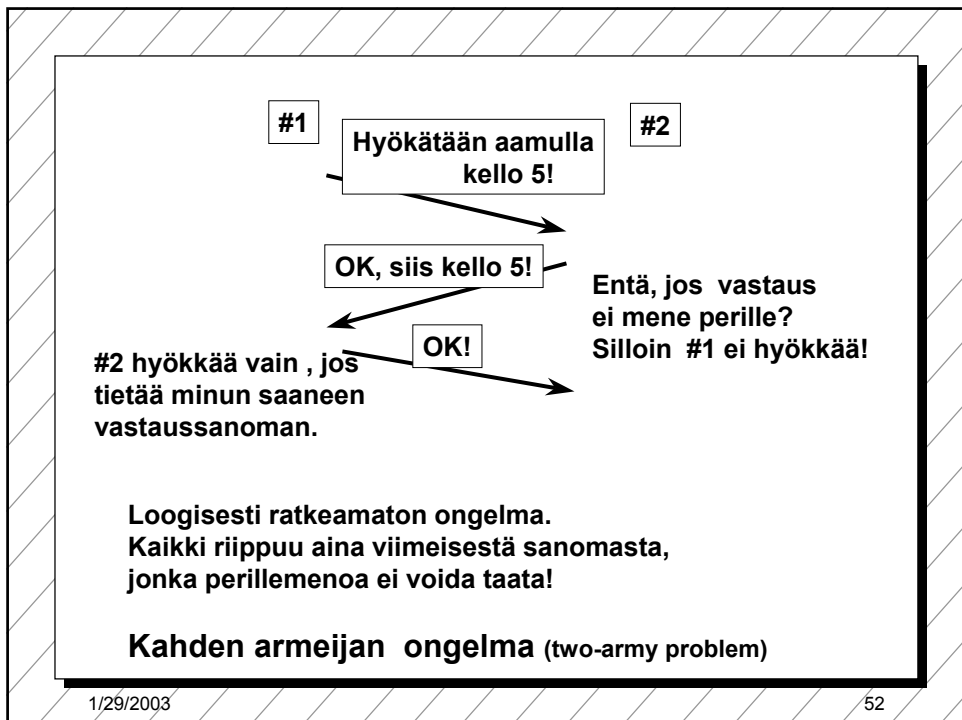
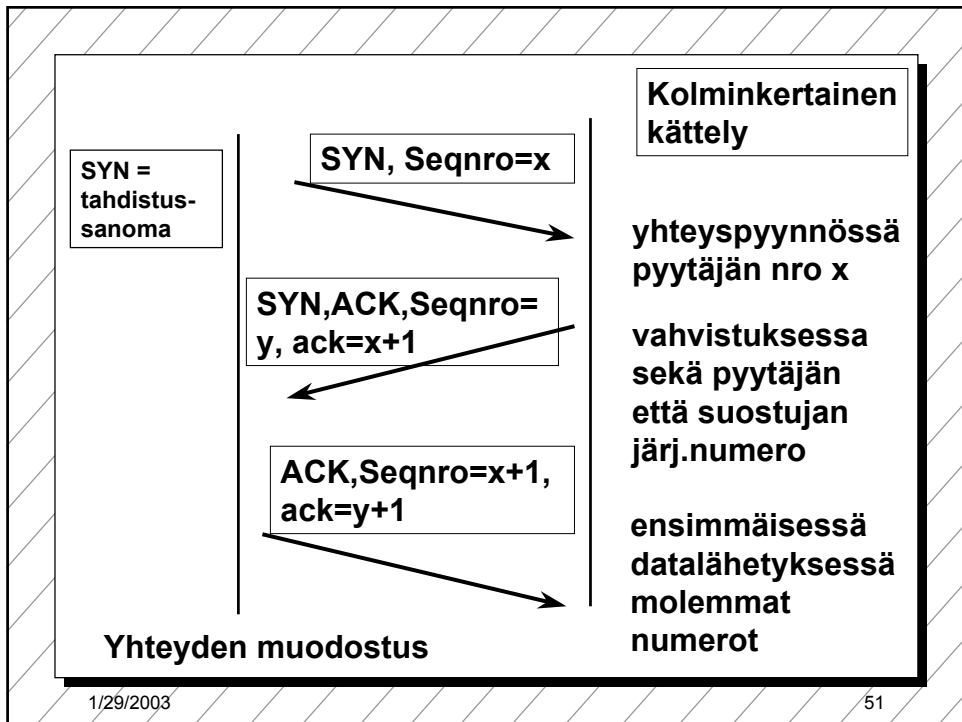
Kun yhteys on purettu, viivästyneet kaksoiskappaleet saapuvat

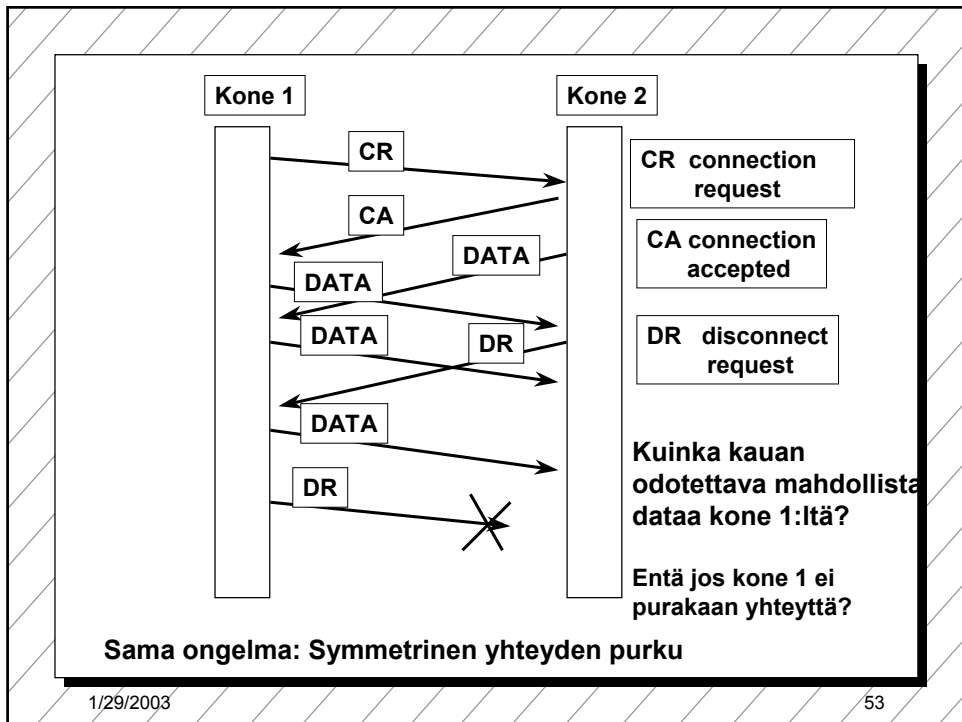
Ne tulkitaan uudeksi yhteydeksi ja data otetaan vastaan kahteen kertaan!

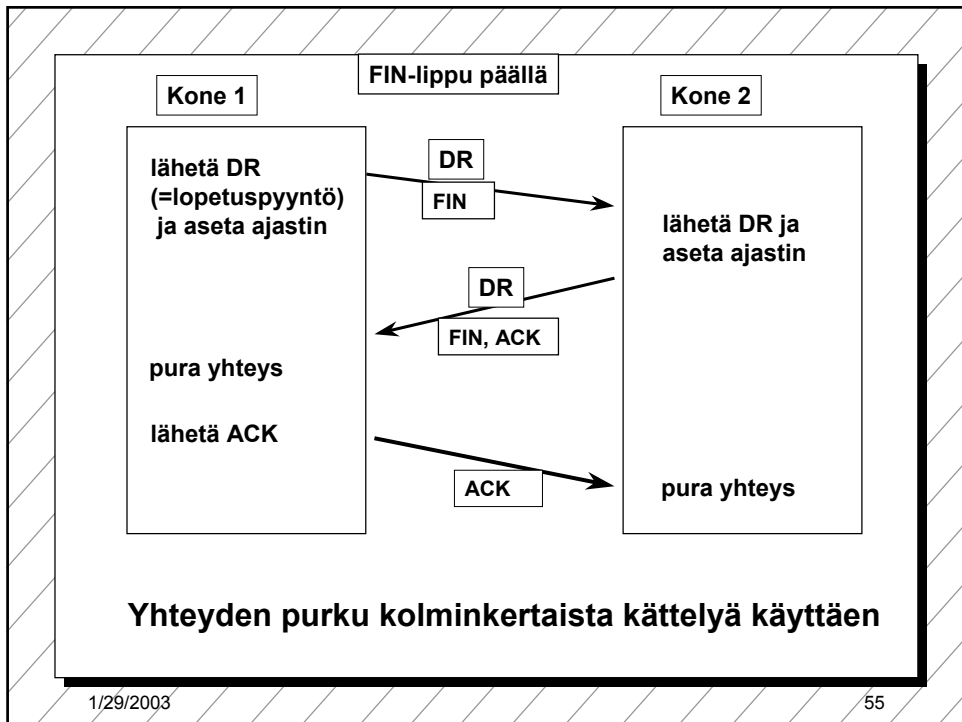
1/29/2003

50

- ## Yhteyden purku
- molemmat suunnat puretaan erikseen
 - TCP-segmentti
 - FIN = 1
 - ei enää dataa lähetettävä
 - kun saadaan kuittaus => yhteys tähän suuntaan purettu
 - yhteys kokonaan purettu, kun molemmat suunnat purettu
 - purussa käytetään ajastimia
 - 2 * paketin maksimaalinen elinikä
- 1/29/2003
- 54

- ## TCP: Virheettömyys ja järjestys
- **Järjestysnumerot**
 - tavuvirta => tavunumerointi
 - segmentin 1. tavun järjestysnumero
 - yhteyden alussa satunnaiset numerot
 - **kuittaukset**
 - kumulatiivinen ACK, ei NAK-kuittausta
 - kuittauksessa seuraavaksi odotettava tavu
 - kuitataan 'tiheästi'
 - vähintään joka toinen
- 1/29/2003 56

- **Go Back N -tyyppinen**
 - virheellisiä tai väärässä järjestyksessä tulleita ei hyväksytä
 - ne voidaan myös tallettaa
 - mutta ei välttämättä lähetä kaikkia virheellisestä lähtien uudestaan
- **Myös ehdotettu valikoivan toiston tyyppistä kuittaamista**
 - SACK-kuitaus, joka kertoo, mitkä segmentit on vastaanotettu ok

Toistokuittaukset

- **Ensikuittaus**
 - ensimmäinen vastaanotettu sanoman kuittaus
 - ACK(i): sanomaan i saakka kaikki OK!
- **toistokuittaus (duplicate ACK)**
 - väärässä järjestyksessä saatu segmentti tai virheellinen segmentti => toistetaan uudestaan jo annettu kuittaus
 - NAK-kuitauksen korvike
 - 3 toistokuittautusta => segmentti kadonnut tai virheellinen

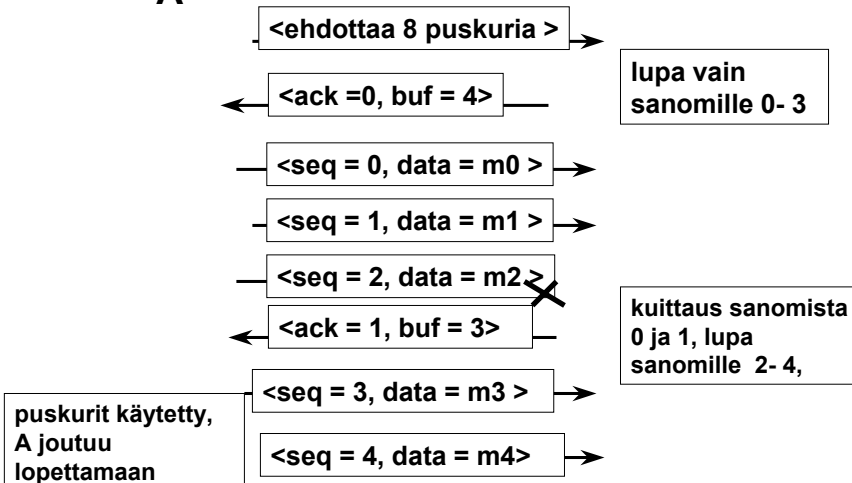
TCP:n vuonvalvonta

- **'joustava' liukuva ikkuna** (sliding window) ("credit-vuonvalvonta")
- **vastaanottaja kertoo, kuinka paljon suostuu vastaanottamaan**
 - => **kuittaus irroitettu vuonvalvonnasta**
 - puhtaassa liukuvassa ikkunassa kuittaus siirtää ikkunaa
 - **AdvertisedWindow-kenttä**
 - paljonko saa lähettää = paljonko vastaanottajan puskureihin mahtuu
- **myös ruuhkan valvonta rajoittaa lähettämistä**

1/29/2003

59

A Esimerkki B

1/29/2003

60